

KOMMUNEPLANTILLÆG

Nr. 2 - Solcelleanlæg ved Lavensby, Nordborg

Vedtaget

Sønderborg

By & Landskab • Lille Rådhusgade 7 • 6400 Sønderborg • Tlf 88 72 40 72 • E-mail by-landskab@sonderborg.dk

Kommuneplantillæg nr. 2 er i høring i perioden 5. februar 2026 - 9. april 2026.

Mens kommuneplantillægget er i høring, har du mulighed for at komme med din kommentar til tillægget. Når du åbner et kommuneplantillæg, kan du trykke på knappen "Min kommentar", hvorefter du kan indsende dine bemærkninger til tillægget. Det er også muligt at uploade filer til din kommentar.

Kommuneplantillægget er udarbejdet sammen med lokalplan 1.2-7 Solcelleanlæg ved Lavensby, Nordborg.

Link til lokalplanen finder du [her](#).

Indholdsfortegnelse

Redegørelse for tillæg nr. 2	5
Rammebestemmelser	10
Redegørelse for berørte retningslinjer	11
Ændring af retningslinje 3.2.2 Solenergianlæg	26
Offentlig høring og vedtagelse	27
Miljøvurdering	28
1.2.003.T - Solcelleanlæg ved Lavensby	29

Redegørelse for tillæg nr. 2

Dette kommuneplantillæg er udarbejdet i forbindelse med lokalplan 1.2-7 Solceller ved Lavensby, Nordborg. Kommuneplantillægget udlægger rammeområde 1.2.003.T som ny kommuneplanramme for teknisk anlæg i form af solcelleanlæg. Desuden udpeges arealet til solcelleanlæg i medfør af retningslinje 3.2.2 som areal til større solcelleanlæg. Formålet med kommuneplantillægget er at fastlægge mulighed for etablering af solcelleanlæg i et område ved Lavensby.

Baggrunden for kommuneplantillæg 2 til Sønderborg Kommuneplan 2023-2035 (herefter Kommuneplan 2023) er en ansøgning fra Better Energy om at etablere et solcelleanlæg på et areal ved Lavensby. Solcelleanlægget forventes at opnå en årlig strømproduktion på ca. 100.000 MWh/år, hvilket svarer til elforbrug for ca. 22.000 husstande. Elproduktionen er grøn og vil bidrage positivt til den grønne omstilling, da strøm, der produceres fra solcelleanlægget, vil erstatte strøm fra den traditionelle elproduktion.

Solcelleanlægget etableres på landbrugsarealer beliggende mellem Avnbjergvej og Skovvej. Arealet udnyttes i dag som landbrugsjord.

Etablering af solcelleanlæg er i overensstemmelse med Sønderborg Kommunes mål og vision for håndtering af klimaudfordringerne.

I Kommuneplan 2023, har arealet ikke tidligere været rammelagt og er derfor et nyt udlæg på ca. 96 ha. Den fremtidige anvendelse af det nuværende landbrugsareal er til teknisk anlæg i form af solcelleanlæg til produktion af grøn energi.

Rammeområdet ligger i landzone og skal blive i landzone.

Internationale naturbeskyttelsesområder samt beskyttelse af visse arter

Det skal sikres, at kommuneplanen ikke kan beskadige eller ødelægge yngle- eller rasteområde for bilag IV-arter.

Natura 2000-områder

Det skal sikres, at kommuneplanen ikke kan beskadige eller ødelægge yngle- eller rasteområde for bilag IV-arter, jf. bekendtgørelse nr. 1383 af 26. november 2016.

Inden for en radius af 10 km af rammeområdet ligger to Natura 2000-områder:

- Natura 2000-område N197 Flensborg Fjord, Bredgrund og farvandet omkring Als, som ligger ca. 900 meter nord for rammeområdet. Natura 2000-området omfatter habitatområde H173 og fuglebeskyttelsesområde F64. Fuglebeskyttelsesområdet ligger ca. 16,5 km sydvest for rammeområdet hvorfor det ikke fremgår af kortet.
- Natura 2000-område N104 Lilleskov og Troldsmose, som ligger ca. 4,3 km sydøst for rammeområdet. Natura 2000-området omfatter habitatområde H189.

Grundet afstanden, planens anvendelse og planens karakter, vurderes det, at realisering af rammeområdet ikke vil medføre en påvirkning af udpegede naturtyper, udpegede arter eller udpegede arters levesteder i de ovennævnte Natura 2000-områder.

Bilag IV arter

Habitatdirektivet forpligter medlemslandene til at sikre en streng beskyttelsesordning for en række dyr og planter overalt i landet. De arter, der er omfattet af beskyttelsesordningen, fremgår af habitatdirektivets bilag IV.

Inden for rammeområdet er der registreret løvfrø ved et vandhul og en mose, og det kan på baggrund af besigtigelser ikke udelukkes, at flere af områdets søer og moser kan udgøre yngle- eller rasteområder for løvfrø, stor vandsalamander og spidssnudet frø. Desuden kan det ikke udelukkes, at odder benytter vandløbet syd for rammeområdet som rasteområde. Med lokalplanen skal det sikres, at alle søer og moser bevares med respektafstande til anlæggets bebyggelse, anlæg og beplantninger. Vandløbet bevares også uændret.

Der er flere ældre træer med hulheder, som kan udgøre yngle- og rasteområder for flagermus, ligesom flere af de eksisterende læhegn fungerer som ledelinjer for flagermus. Ingen af disse træer eller læhegn fjernes, og det vurderes, at den økologiske funktionalitet for flagermus i området vil være intakt.

Forholdet til bilag IV-arter er nærmere beskrevet i miljørapporten, som bl.a. er baseret på gennemførte feltundersøgelser.

Vandløb

Nærmeste åbne vandløb, Kokhavebæk, ligger umiddelbart syd for rammeområdet, og ændres ikke som følge af planerne.

I den nordlige del af rammeområdet forløber et privat, rørlagt vandløb. Vandløbet har sit udspring inden for rammeområdet og er formentlig recipient for markdræn.

Vandløbets funktion skal fastholdes og adgangen til vedligeholdelse sikres.

Ingen af vandløbene er målsat efter Vandområdeplanerne.

Regnvand fra rammeområdets sydligste del afstrømmer til Kokhavebæk og ud i Nordborg Sø. Miljømål for Nordborg Sø er god økologisk og god kemisk tilstand. Den nuværende økologiske tilstand af Nordborg Sø er dårlig og den kemiske tilstand er ikke-god jævnfør Vandområdeplanerne 2021-27 og genbesøg af Vandområdeplanerne 2021-2027.

Det vurderes, at det meste af overfladevandet infiltrerer i jorden før det når til Kokhavebæk. Nordborg Sø vurderes ikke at blive påvirket, da der ikke sker direkte overfladeafstrømning til søen samtidig med, at søen ligger i en afstand af over 800 meter til rammeområdet. Mængden af vand, der afstrømmer til vandløbene vil være uændrede i forhold til i dag, men på grund af ophør af gødning og sprøjtning inden for rammeområdet, vil der være en lille positiv påvirkning på Kokhavebæk og Nordborg Sø.

Nærmeste målsatte vandløb efter Vandområdeplanerne er Nordborg Bæk vest for projektområdet samt Gildbæk øst for projektområdet. Påvirkning af de målsatte vandløb kan udelukkes på grund af den store afstand, og da der ikke afstrømmer vand til disse vandløb.

Grundvandsbeskyttelse

Lokalrammeområdet er beliggende i et område med særlige drikkevandsinteresser (OSD). Størstedelen af lokalrammeområdet er desuden beliggende i et indvindingsopland. I disse områder må arealanvendelsen som udgangspunkt ikke ændres til at være mere grundvandstruende i forhold til den nuværende situation.

Seneste indsatsplan for grundvandsbeskyttelse er udarbejdet i 2015. Siden da, har vandværkerne fået genberegnet indvindingsoplandene og lavet ny sårbarhedsvurdering, som har resulteret i nye indsatsområder. Der er ikke udpeget indsatsområder (IO) eller nitratfølsomme indvindingsområder (NFI) inden for projektområdet. Indsatsplanen indeholder bl.a. retningslinje om, at

kommunen ikke må give tilladelser, hvis der er risiko for grundvandet. Etablering og drift af solcelleanlæg medfører ikke øget risiko for forurening af grundvandet. Etablering af solcelleanlæg vil medføre en middel positiv påvirkning på grundvandet, da udtagning af landbrugsdrift uden gødning og sprøjtning vil reducere nedsivningen af nitrat, fosfor og pesticider til grundvandet.

Mindre olieholdige transformere er hermetisk lukkede og elektronisk overvåget, og de er placeret over terræn samt installeret med opsamlingskar der kan rumme hele olieindholdet. Stepup-transformer og centralinvertere er installeret med opsamlingskar forbundet til sandfang og olieudskiller. Af den grund vurderes risikoen for spild og påvirkningen af grundvandet at være ubetydelig.

Risikoen for afsmitning af miljøfarlige stoffer til grundvandet fra solcelleanlæg vurderes generelt at være lille. Studier viser, at der ikke er noget der tyder på, at solcellepaneler indeholder skadelige PFAS-stoffer som kan udvaskes, selv hvis der teoretisk skulle findes små mængder af PFAS-forbindelser i panelet.

Lokalplanen er ikke i strid med statens og kommuneplanens mål og retningslinjer for grundvandsbeskyttelse, da solcelleanlægget ikke medfører en øget belastning eller fare for forurening af grundvandet. Der sker således ingen påvirkning af grundvandsinteresser i hverken etablering eller drift af anlægget.

Retsvirkninger

Når et kommuneplantillæg er endeligt vedtaget får det følgende retsvirkninger:

Kommunen kan modsætte sig ny bebyggelse eller ændret anvendelse af bebyggelse eller ubebyggede arealer, hvis den nye bebyggelse eller anvendelse er i strid med kommuneplanens rammedel. Forbud kan dog ikke nedlægges, når det pågældende område er udlagt til offentligt formål, eller når området er omfattet af en lokalplan eller en byplanvedtægt.

Inden for byzoner kan kommunen modsætte sig udstykning og bebyggelse, som er i strid med kommuneplanens rækkefølgebestemmelser. Forbud kan dog ikke nedlægges, når det pågældende område er omfattet af en byplanvedtægt eller lokalplan, der er tilvejebragt før kommuneplanen.

Nye rammebestemmelser

Matr.nr. 206, 209, 227, 501, 510 og del af 498 Havnbjerg Ejerslev, Havnbjerg samt dele af matr.nr. 13 og 731 Lavensby, Havnbjerg er for nuværende ikke omfattet af en kommuneplanramme. Området er beliggende i landzone, hvor den generelle anvendelse for nuværende er landsbrugsdrift.

Nærværende kommuneplantillæg nr. 2 indeholder derfor en ny ramme, der udlægger rammeområde nr. 1.2.003.T til teknisk anlæg i form af solcelleanlæg.

Ændring:

- Da ramme nr. 1.2.003.T er et nyt rammeområde, giver det ikke anledning til at ændre eksisterende rammeområder.

Baggrund:

- Oprettelse af ramme 1.2.003.T giver mulighed for udnytte området til teknisk anlæg i form af solcelleanlæg, ved den endelige vedtagelse af den tilhørende lokalplan til kommuneplantillægget.
- Rammen tilpasses de faktiske matrikulære forhold, hvorpå der skal udarbejdes lokalplan og opføres et teknisk anlæg i form af et solcelleanlæg.

Uddybende beskrivelse:

- Rammeområde nr. 1.2.003.T fastsættes til teknisk anlæg i form af et solcelleanlæg.
- Rammen muliggør en bygningshøjde på maks. 8,50 meter i højden. Dog kan der opføres lynafledere med en maks. højde på 15 meter over eksisterende terræn.
- Rammen fastlægger den fremtidige zonestatus til landzone.

Redegørelse for berørte retningslinjer

Kommuneplantillægget er beliggende helt eller delvist indenfor retningslinjer, der vedrørende følgende hovedoverskrifter i Kommuneplanen 2023-2035; '*By-, Bolig- og erhverv*', '*Klima, energi og miljø*', '*Landskab, natur og turisme*', samt '*Kulturarv*'.

Ved at benytte foldeud-panelerne, er det muligt at orienterer sig i, hvordan tillægget berører de berørte retningslinjer i Kommuneplanen 2023-2035.

By-, Bolig- og erhverv

Retningslinje 1.6.1. Særligt værdifuldt landbrugsområde

Rammeområdet ligger i et område, som er udpeget som særligt værdifuldt landbrugsområde, jf. [retningslinje 1.6.1](#) i Kommuneplan 2023.

I de særligt værdifulde landbrugsområder er det landbrugsdriften, der har den højeste prioritet. Hvis der inden for udpegningen skal inddrages areal til andre formål, stilles der krav om dokumentation for, hvordan den landbrugsmæssige interesse varetages.

Rammeområdet omfatter en mindre del af kommunens samlede udpegning til særligt værdifulde landbrugsområder, og arealet vil fortsat kunne anvendes multifunktionelt til landbrugsdrift med for eksempel afgræssende dyr. Det er med kommuneplantillægget prioriteret at anvende arealet til solcelleanlæg frem for intensiv landbrugsdrift.

Landskab, natur og turisme

Retningslinje 2.1.1 Større sammenhængende landskaber

En begrænset del af rammeområdet ligger inden for udpegning til større sammenhængende landskaber, jf. [retningslinje 2.1.2](#) i Kommuneplan 2023. I Kommuneplan 2023 er Havnbjerg Skov og kystlandskabet ved Lavensby Strand mv. udpeget som større sammenhængende landskaber.

I de større sammenhængende landskaber skal landskabets visuelle og landskabelige sammenhæng sikres. De større sammenhængende landskaber skal i udgangspunktet friholdes for nye større tekniske anlæg og

større byggerier, der slører landskabssammenhængene. Nødvendigt byggeri skal placeres så det påvirker landskabet mindst muligt og tilgodeser værdierne i landskabet.

Rammeområdet ligger syd for en bakketop uden visuel forbindelse til kysten. I lokalplanen skal det sikres, at arealet omkring Havnbjerg Skov friholdes for byggefeltet. Dermed vurderes det, at kommuneplantillægget ikke er i strid med retningslinjen for større sammenhængende landskaber.

Retningslinje 2.1.3 Bevaringsværdige landskaber

En meget begrænset del af rammeområdet er beliggende i et område, der er udpeget som bevaringsværdigt landskab, jf. retningslinje 2.1.3 i Kommuneplan 2023.

I bevaringsværdige landskaber skal hensynet til landskabet vægtes højt. De bevaringsværdige landskaber skal friholdes for større tekniske anlæg og beplantninger, der forringer landskabets bevaringsværdige karakter og oplevelsesværdi. Nødvendigt byggeri skal indpasses og udformes, så der tages mest muligt hensyn til bl.a. landskabets karakter, udsigts- og indsigtsforhold samt visuelle sammenhænge.

Det bevaringsværdige landskab berører en meget begrænset del af rammeområdet mod nordøst og sydvest. Det bevaringsværdige landskab er udpeget for at beskytte den særligt karakteristiske del af Havnbjerg Skov, samt området omkring Lavensby og Nordborg Sø.

Det vurderes at rammeområdet kun i ubetydeligt omfang påvirker de bevaringsværdige landskaber, da kun en meget begrænset del berøres, og da de karakteristiske områder i udpegningerne ikke påvirkes. På den baggrund vurderes det, at kommuneplantillægget ikke er i strid med retningslinjen for bevaringsværdige landskaber.

Retningslinje 2.1.4 Kystnærhedszonen og det kystorienterede landskab

Rammeområdet er i Kommuneplan 2023 beliggende indenfor retningslinjen 2.1.4 Kystnærhedszonen og det kystorienterede landskab. Retningslinjen skyldes udpegningen Kystnærhedszonen. Størstedelen af Sønderborg Kommune er beliggende indenfor denne udpegning, og den nordligste del af rammeområdet ligger inden for kystnærhedszonen, ca. 940 m fra Lillebælt.

Kystnærhedszonen skal så vidt muligt friholdes for bebyggelse og anlæg, som ikke er afhængige af kystnærhed. Af planlovens § 5 b, stk. 1, nr. 1 fremgår, at der i kystnærhedszonen kun må planlægges for anlæg i landzone, hvis der er en særlig planlægningsmæssig eller funktionel begrundelse for kystnær lokalisering.

Det er en planlægningsmæssig begrundelse at placere anlægget i et område med eksisterende tekniske anlæg, i form af eksisterende husstandsvindmølle og en planlagt transformerstation, foruden nærliggende landbrugsbebyggelse. Der er ikke visuel kontakt mellem rammeområdet og kysten, på grund af terrænforholdene, Havnbjerg Skov samt levende hegn.

Med den valgte placering vil der ikke påvirkes nye områder i kystlandskabet. Desuden ligger rammeområdet kun cirka 2 km fra den eksisterende transformerstation, hvor anlægget skal tilkobles elnettet.

Den valgte udformning af rammeområdet og placering

Dette afsnit redegør for den valgte afgrænsning af lokalplanområdet ved at undersøge konsekvenserne af forskellige alternative afgrænsninger i naboområderne.

Der er med placeringen af solcelleanlægget taget landskabelige hensyn, ved at indpasse solcelleanlægget imellem eksisterende læhegn og beplantninger i det bølgede landskab. Derudover vil der skulle fastsættes krav om minimering af terrænregulering samt etablering af nye afskærmende beplantninger i lokalplanen. Ydermere vil der i lokalplanen skulle fastsættes byggefelter til solceller, tekniske installationer, naturarealer, vildtkorridor og levende hegn, hvilket medvirker til at minimere påvirkningen af landskabet.

Den nordlige afgrænsning af rammeområdet mod kysten følger den eksisterende fysiske afgrænsning i landskabet i form af eksisterende beplantningsbælte. Afgrænsningen flugter ligeledes med afgrænsningen af tilgrænsende planlagt transformerstation.

Med den valgte projektafgrænsning friholdes den yderste del af kystnærhedszonen, som i landskabskarakteranalysen er udpeget til kystorienteret landskab samt udpeget til henholdsvis bevaringsværdigt landskab, større sammenhængende landskaber, samt økologisk forbindelse, se figur 1. En del af rammeområdet er udpeget til økologisk forbindelse. Dette område er imidlertid udlagt til naturområde med kommuneplanramme og lokalplan for at sikre den økologiske forbindelse.

Af figur 1 fremgår det, at der henholdsvis syd og vest for projektafgræsningen er nærliggende arealer udenfor kystnærhedszonen, og andre landskabelige udpegninger.

Arealet lige syd for projektafgræsningen er udpeget til specifikke geologiske bevaringsværdi. Denne udpegnings følger et dalstrøg, som løber næsten tværs over Nordals fra kyst til kyst. Omkring dette dalstrøg er der en del terræn, hvilket gør dalstrøget synligt i landskabet. Den del af kommuneplanrammen, som er beliggende indenfor udpegnings til specifik geologisk bevaringsværdi, er udlagt til et areal til natur og friluftsmæssige formål i kommuneplantillægget og lokalplanen. Arealet er dermed friholdt for byggefelter til teknik anlæg.

Arealet syd for udpegnings til specifikke geologisk bevaringsværdi er kuperet med flere bakketoppe mod Lavensby og Havnbjerg. Såfremt projektområdet flyttes længere mod syd, vil det fragmentere anlægget og dermed øge udbredelsen af anlægget. Dette vurderes ikke at være hensigtsmæssigt, da det dermed vil have en større landskabelig påvirkning. Dette skyldes både, at anlægget vil få en større udbredelse samt, at det visuelt ikke er hensigtsmæssigt at placere solcellepaneler på kuperet terræn.

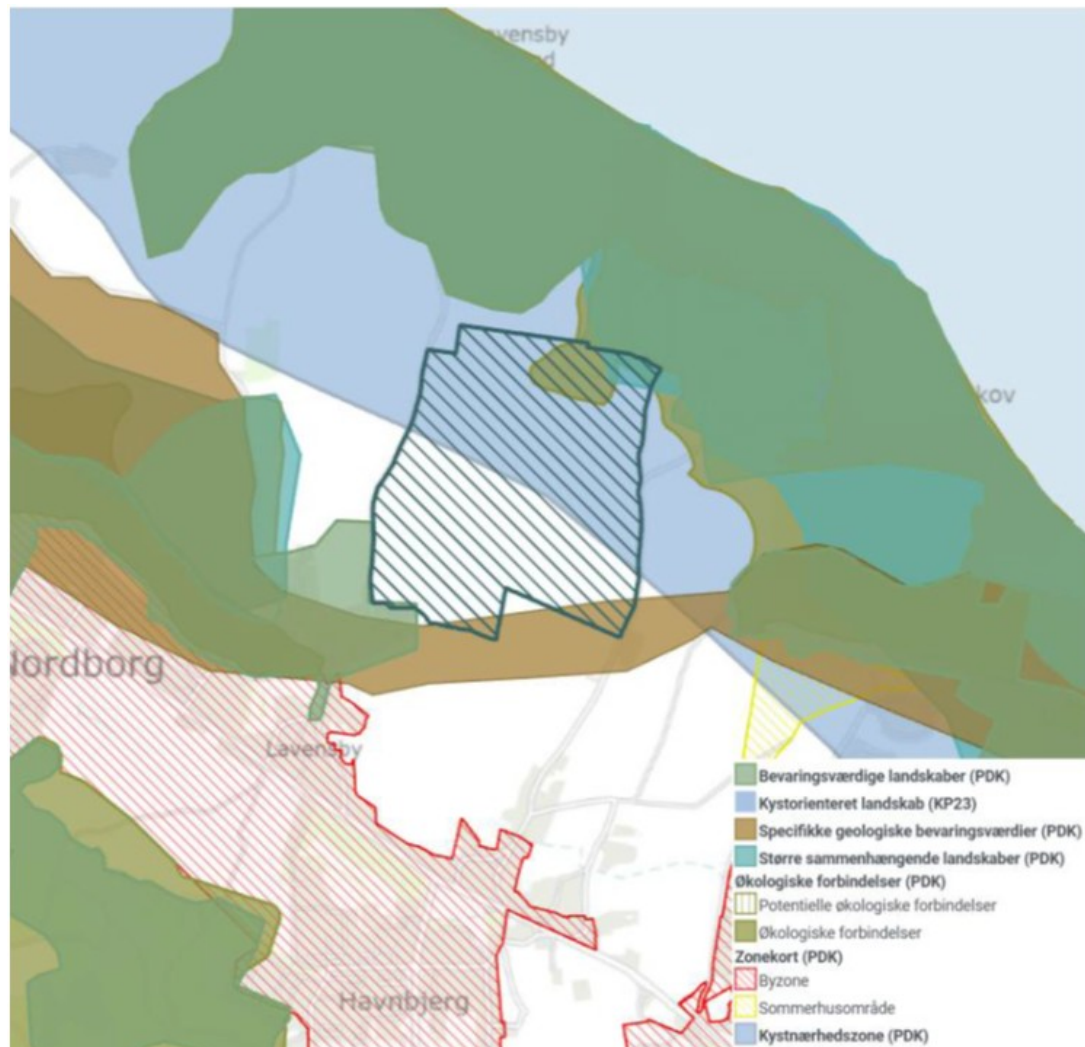
Solcellepaneler der placeres på kuperet terræn skaber et mere uroligt visuelt udtryk, hvilket påvirker oplevelsen af landskabet negativt og øger den landskabelige påvirkning.

Arealet vest for projektafgræsningen er kuperet med en bakketop og et par lavninger, med en terrænforskel på ti meter. Flyttes projektområdet delvist længere mod vest, vil det fragmentere anlægget og øge udbredelsen af anlægget. Dette vil øge bredden af anlægget markant i øst vestgående retning. Dette vurderes at have en større landskabelig og visuel påvirkning, end den valgte placering.

Solcellepaneler der placeres på kuperet terræn skaber et mere uroligt visuelt udtryk, hvilket påvirker oplevelsen af landskabet negativt, og øger den landskabelige påvirkning. Ved at flytte anlægget delvist længere mod vest vil anlægget på størstedelen af arealet ligge højere end Arnbjergvej. Nogen steder op til fem meter højere end vejen. Dertil skal lægges solcellepanelernes højde på 3,5 meter. Dermed vil overkanten af solcellepanelerne på dele af arealet ligge 8,5 meter højere end Arnbjergvej. Terrænet inkl. højden af solcellepanelerne vil gøre, at en afskærmende beplantning vil skulle være uhensigtsmæssig høj. Dette vil bryde med

karakteren i det omkringliggende landskabs øvrige beplantning, og påvirke landskabet negativt. Derudover vil anlægget også være mere synligt over længere afstande.

Flyttes solcelleanlægget delvist længere mod vest, vil solcelleanlægget være beliggende på begge sider af Arnbjergvej på en strækning på ca. 500 meter. Arnbjergvej er en smal et-sporet vej i landzonen. Den landskabelige oplevelse af at køre på vejen vurderes at blive ændret markant, såfremt solcelleanlægget placeres på begge sider af vejen. Det vurderes at medfører et mere lukket landskab end i dag

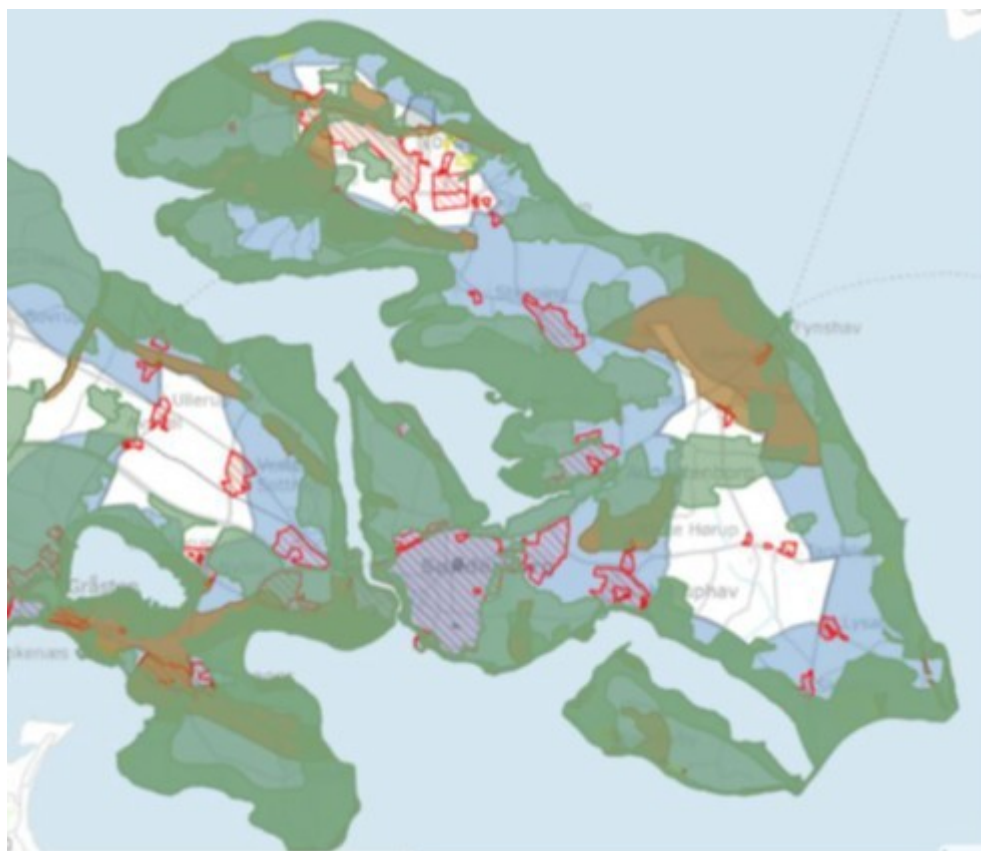

Figur 1. Afgrænsningen af kommuneplantillægget vist i forhold til forskellige landskabelige udpegninger. Afgrænsningen af kommuneplantillægget er vist med grøn skravering midt i billedet.

Vurdering af alternative placeringsmuligheder

I Søndersborg Kommune er store arealer beliggende inden for kystnærhedszonen, se figur 2 og 3 nedenfor. Derudover er store dele af kommunens areal omfattet af landskabelige udpegninger såsom bevaringsværdigt landskab, geologiske bevaringsværdi eller byzone, hvilket

indskrænker mulighederne for at placere et solcelleanlæg af denne størrelse andre steder i kommunen. Derudover er der en række andre landskabelige bindinger i kommunen, bl.a. større sammenhængende landskab og værdifulde kulturmiljøer. Dette efterlader ikke mange områder i kommunen uden kystnærhedszone eller landskabelige udpegninger.

Figur 2. Kortet viser bevaringsværdigt landskab (grøn markering), kystnærhedszone (blå markering), byzone (rød skravering) og geologiske bevaringsværdi (brun markering).

For at en placering er egnet som et alternativ skal arealet have en tilsvarende størrelse og kunne udnytte det anviste nettilslutningspunkt. Det betyder, at et tilsvarende areal skal lokaliseres i en rimelig afstand af den transformer, hvor anlægget skal tilsluttes. På baggrund af kommunens geografi og mange udpegninger er der begrænsende muligheder for at finde et tilsvarende areal i relativ nærhed uden på anden vis at påvirke andre tungtvejende interesser, herunder landskab, natur og beskyttelseslinjer.

Der er foretaget en screening for lokaliseringmuligheder af solcelleanlægget uden for kystnærhedszonen. Der er screenet inden for 10-15 km fra transformerstationen ved Danfoss, som er tilkoblings-station til det overordnede elnet. Der er screenet for sammenhængende arealer på nogenlunde samme størrelse som planområdet uden for tungtvejende,

statslige- og kommunale beskyttelsesinteresser i form af natur-, landskabs- og kulturmiljøinteresser. Der kan på baggrund af screeningen peges på to mulige arealer uden for kystnærhedszonen.

Placeringsmulighed A:

Alternativ placeringsmulighed A ses på nedenstående figur 3, og er beliggende nordøst for Majbøl. Arealet er omkranset af følgende landskabelige udpegninger: større sammenhængende landskaber, specifikke geologiske bevaringsværdier, kystnærhedszone, bevaringsværdigt landskab samt økologiske forbindelser. Disse udpegninger sætter en begrænsning for udbredelsen af anlægget på denne placering. For at opnå et anlæg med samme effektivitet som det ved Lavensby, vil anlægget på placering A skulle spredes ud over flere arealer. En spredning af anlægget over flere arealer vil have en større landskabelig påvirkning end et samlet anlæg.

Terrænet på denne placering er meget kuperet, med terrænforskel på mere end ti meter, og flere bakketoppe. Dette medvirker til at solcelleanlægget vil have en væsentlig landskabelig påvirkning, da anlægget vil være synligt over længere afstande. Solcellepaneler der placeres på kuperet terræn skaber et mere uroligt visuelt udtryk, hvilket påvirker oplevelsen af landskabet negativt og øger den landskabelige påvirkning. Terrænet inkl. højden af solcellepanelerne vil gøre, at en afskærmende beplantning vil skulle være uhensigtsmæssig høj. Dette vil bryde med karakteren i det omkringliggende landskabs øvrige beplantning, og påvirke landskabet negativt.

Spredt rundt på arealet er der flere § 3 beskyttede søer, som et solcelleanlæg vil skulle tage hensyn til. Solcellepanelerne vil skulle opsættes med en respektafstand til disse § 3 beskyttede søer, hvilket begrænser antallet af solcellepaneler der kan opstilles på arealet. For at opnå et anlæg med samme effektivitet som det ved Lavensby, vil anlægget på placering A skulle spredes ud over flere arealer. En spredning af anlægget over flere arealer vil have en større landskabelig påvirkning end et samlet anlæg.

Derudover er der afstandskrav til nærmeste beboelsesejendomme, som skal overholdes. Dette begrænser udbredelsen af anlægget yderligere. Hvilket vil medføre en spredning af anlægget over flere arealer, som vil have en større landskabelig påvirkning end et samlet anlæg.

Placeringen udfordres desuden af afstanden til tilslutningspunkt ved Danfoss, jf. nettilslutningsreglernes principper – se afsnittet nedenfor. Afstanden til relevant tilslutningspunkt medfører længere kabeltracé, og dermed markant flere tekniske indgreb i det åbne land sammenlignet med den valgte lokalisering.

Placeringsmulighed B:

Alternativ placeringsmulighed B ses på nedenstående figur 3, og er beliggende sydøst for Majbøl. Arealet er omkranset af følgende landskabelige udpegninger: kystnærhedszone, bevaringsværdigt landskab samt økologiske forbindelser. Disse udpegninger sætter en begrænsning for udbredelsen af anlægget på denne placering. For at opnå et anlæg med samme effektivitet som det ved Lavensby, vil anlægget på placering B skulle spredes ud over flere arealer. En spredning af anlægget over flere arealer vil have en større landskabelig påvirkning end et samlet anlæg.

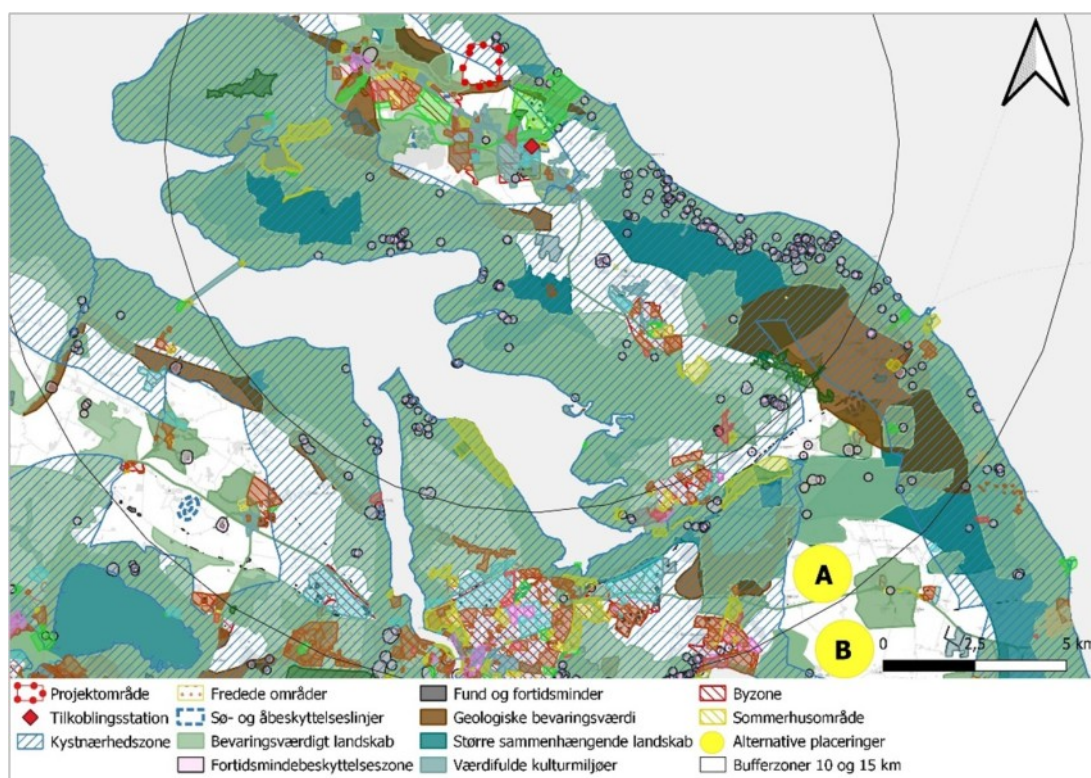
Ligesom ved placering A er terrænet på placering B meget kuperet og indeholder flere bakketoppe. Dette medvirker til at solcelleanlægget vil have en væsentlig landskabelig påvirkning, da anlægget vil være synligt over længere afstande. Terrænet inkl. højden af solcellepanelerne vil gøre, at en afskærmende beplantning vil skulle være uhensigtsmæssig høj. Dette vil bryde med karakteren i det omkringliggende landskabs øvrige beplantning, og påvirke landskabet negativt.

Spredt rundt på placering B er der flere § 3 beskyttede søer, som et solcelleanlæg vil skulle tage hensyn til. Solcellepanelerne vil skulle opsættes med en respektafstand til disse § 3 beskyttede søer, hvilket begrænser antallet af solcellepaneler der kan opstilles på arealet. For at opnå et anlæg med samme effektivitet som det ved Lavensby, vil anlægget på placering B skulle spredes ud over flere arealer. En spredning af anlægget over flere arealer vil have en større landskabelig påvirkning end et samlet anlæg.

Derudover er der afstandskrav til nærmeste beboelsesejendomme, som skal overholdes. Dette begrænser udbredelsen af anlægget yderligere. Hvilket vil medføre en spredning af anlægget over flere arealer, som vil have en større landskabelig påvirkning end et samlet anlæg.

Afstanden fra solcelleanlægget til transformerstationen vil dog overstige 15 km. Placeringen udfordres desuden af afstanden til tilslutningspunkt ved Danfoss, jf. nettilslutningsreglernes principper. Afstanden til relevant

tilslutningspunkt medfører længere kabeltracé, og dermed markant flere tekniske indgreb i det åbne land sammenlignet med den valgte lokalisering.

Figur 3. Oversigtskort over screening for arealer uden for kystnærhedszonen. På baggrund af en screening for natur- og landskabs- og kulturhistoriske bindinger er der vurderet på to alternative placeringer, A og B, inden for en radius på 10-15 km fra transformerstationen ved Danfoss, hvor opkoblingen til elnettet skal foregå.

Figur 4. De alternative placeringsmuligheder A og B er vist med røde cirkler.

Alternativt nettilslutningspunkt - transformerstation ved Gyden (TSO)

I forbindelse med tildeling af nettilslutningspunktet er anvisningen afhængig af det relevante spændingsniveau for solcelleanlægget. Spændingsniveauet afgør om anlægget skal anvises af netvirksomheden (N1(DSO)) eller transmissionsvirksomheden (Energinet (TSO)). Det er den ansvarlige netvirksomhed i området, som i dette tilfælde er N1, som fastslår det relevante spændingsniveau.

Solcelleanlægget i Lavensby er vurderet således at spændingsniveauet er på distributionsniveau (DSO), og derfor har N1 anvist placeringen på en transformerstation med ledig kapacitet på distributionsniveau. Som i dette tilfælde er transformerstationen ved Danfoss, ca. 2 km fra solcelleanlægget ved Lavensby.

Det bemærkes i denne sammenhæng, at den fremtidig transformerstation Gyden er på transmissionsniveau, hvorfor en nettilslutning til denne transformerstation ikke vil være muligt, efter N1's vurdering. Dette skyldes, at solcelleanlægget ved Lavensby ikke er på det relevante spændingsniveau i forhold til denne transformerstation. Derfor kan transformerstationen ved Gyden ikke betragtes som en alternativ mulighed for nettilslutning for et solcelleanlæg af denne størrelse.

Retningslinje 2.1.5 Geologiske interesser

En del af rammeområdets sydøstlige del ligger inden for Nordborg tunneldal, der er udpeget som geologisk bevaringsværdigt, jf. retningslinje 2.1.5 i Kommuneplan 2023.

Bevaringsinteresserne er særligt knyttet til at se og formidle landskabets tilblivelse. Inden for disse områder skal byggeri, anlægsarbejder og beplantning, der kan sløre landskabets dannelsesformer, så vidt muligt undgås.

I lokalplan skal det sikres, at solcellepanelerne placeres så det følger terrænet i områdets morænebakker, således at solcelleanlægget ikke påvirke landskabets eksisterende terræn. I lokalplanen skal det sikres, at solcelleanlægget placeres på bagsiden af tunneldalen, så anlægget ikke slører de geologiske formationer, som udpegningen skal sikre.

Rammeområdet vil derudover blive genoprettet til eksisterende anvendelse efter endt drift. Det vurderes derfor, at et solcelleanlæg indenfor rammeområdet ikke vil medføre varig påvirkning på de geologiske interesser i området. Med lokalplan skal det sikres at der etableres beplantningsbælter rundt om byggefeltene til solceller. Dette for at mindske indblik til solcelleanlægget. Der findes allerede eksisterende afskærmende beplantning i området mod øst. Dette slører visuelt det meste af de eksisterende landskabsformer herunder blandt andet Nordborg tunneldal. Dermed vil der kun ske mindre ændringer i synligheden til landskabsformerne. Planlægningen vurderes at være i overensstemmelse med retningslinjen for geologiske interesser.

Retningslinje 2.1.8 Skovrejsningsområder

En del af rammeområdet mod sydøst er udpeget som uønsket skovrejsningsområde, jf. retningslinje 2.1.8 i Kommuneplan 2023.

Et sådant område udpeges, hvor landskabskarakteren vil sløres af ny skov eller hvor ny skov strider mod geologiske, naturmæssige og kulturhistoriske interesser. Udpegningen i rammeområdet er delvist sammenfaldende med det geologiske interesseområde.

Med lokalplanen skal det sikres, at der ikke vil blive etableret skov inden for udpegningen. Der skal dog sikres etablerring af beplantningsbælter for visuelt at afskærme solcelleanlægget. Eftersom det uønskede skovrejsningsområde ligger i rammeområdets sydligste del, hvor der allerede delvist er læhegn, vurderes påvirkningen af nye beplantningsbælter at være begrænset i forhold til sløring af landskabskarakteren.

Retningslinje 2.2.2 Områder med særlige naturbeskyttelsesinteresser og potentielle naturområder (Grønt Danmarkskort)

I rammeområdets nordøstlige hjørne er der udpegede naturbeskyttelsesinteresser, jf. retningslinje 2.2.2 i Kommuneplan 2023.

Denne udpegning er en del af Grønt Danmarkskort, der har til hensigt at samle kommunens naturtemaer. Naturbeskyttelsesinteresserne inkluderer en sø og en mose. Inden for disse områder skal naturinteresserne bevares og tages afgørende hensyn til.

Med lokalplanen skal det sikres, at der friholdes en respektafstand fra solcelleanlægget til naturområderne for at undgå uønskede ændringer i naturtilstanden.

Retningslinje 2.2.3 Økologiske forbindelser (Grønt Danmarkskort)

En mindre del af rammeområdets nordøstlige hjørne er beliggende i et område, der er udpeget som økologisk eller biologisk forbindelse, jf. retningslinje 2.2.3 i Kommuneplan 2023.

Denne udpegning er en del af Grønt Danmarkskort. Udpegningen for den økologiske forbindelse ligger omkring området for naturbeskyttelsesinteresser. Økologiske forbindelser er spredningsveje for dyr og planter, og tekniske anlæg må ikke forringe dyre- og plantelivets spredningsmuligheder i væsentlig grad.

Det skal sikres i lokalplanen, at der holdes en respektafstand til naturområdet. Derudover skal det sikres, at der til gavn for den økologiske forbindelse udlægges et ubebygget område på 6 ha omkring naturområdet i nordøst til ny natur. Anvendelsen af arealet til solcelleanlæg forventes ikke at påvirke livsbetingelserne for dyre- og planteliv negativt. Udlæggelse af arealet til solcelleanlæg kan over tid have en positiv indvirkning på biodiversiteten i området. Dette skyldes, at den landbrugsmæssige dyrkning af arealerne ophører. Med lokalplanen skal der sikres en nord-sydgående vildtkorridor og flere grønne kiler, der ligeledes kan være med til at forbedre livsbetingelserne for det nuværende dyre- og planteliv i rammeområdet.

Klima, energi og miljø

Retningslinje 3.2.2 Solenergianlæg

I Kommuneplan 2023 er der fastsat retningslinjer for placering af større solcelleanlæg i retningslinje 3.2.2. Rammeområdet ligger ikke indenfor de udlagte rammeområder til placering af større solcelleanlæg. Med dette kommuneplantillæg, udlægges der et nyt rammeområde til placering af et større solcelleanlæg, og området udpeges til solcelleanlæg i retningslinje 3.2.2.

Ved placering af større solcelleanlæg gælder det ifølge retningslinje 3.2.2, at de ikke må placeres inden for bevaringsværdige landskaber, større sammenhængende landskaber eller i det kystorienterede landskab. Rammeområdet ligger ikke inden for det kystorienterede landskab. Det bevaringsværdige landskab og større sammenhængende landskabet berører en meget begrænset del af rammeområdet, og solenergianlægget vurderes ikke at forringe de udpegede arealers karakter og oplevelsesværdi. Dette skyldes at arealerne der er udlagt til disse udpegninger friholdes for byggefelter og udlægges til natur. Der er taget mest muligt hensyn til landskabets karakter, udsigts- og indsigtsforhold med de etablerede afskærmende beplantningsbælter rundt om solcelleanlægget. Se desuden under afsnit om større sammenhængende landskabet og bevaringsværdige landskaber.

Ifølge retningslinjen må solenergianlæg desuden kun placeres inden for udpegede geologiske interesseområder og kulturmiljøer, hvis landskabets værdi kan fastholdes og landskabstræk ikke forringes. En meget begrænset del af rammeområdet berører geologisk interesseområde inden for Nordborg tunneldal, hvor arealet udlægges til naturarealer for fastholdelse af landskabstræk. Solcelleanlægget placeres på bagsiden af tunneldalen, så anlægget slører ikke de geologiske formationer, som udpegningen skal sikre. Se desuden afsnit om geologiske interesser.

Solenergianlæg skal ifølge retningslinjen tage hensyn til dominerende landskabstræk, herunder gamle skovbryn, gravhøje og ådale. Med lokalplanen skal der sikres afstand til Havnbjerg Skov og fredede fortidsminder, så der ikke vil ske en væsentligt påvirkning af sidde landskabelige værdier. Se desuden afsnit om kulturhistoriske bevaringsdier og værdifuldt fortidsmindeområder, samt skovbyggelinje. Der er ingen ådale i området, men der friholdes et areal i den sydlige del af området til et mindre vandløb beliggende uden for rammeområdet.

Ifølge retningslinjerne skal der ved planlægning og etablering af solenergianlæg ske en vurdering i forhold til benyttelses- og beskyttelsesinteresser i området. Solenergianlæg kan med fordel placeres i områder med ringe landbrugsjord og nærhed til infrastrukturanlæg, hvis dette ikke tilsidesætter beskyttelseshensyn. Kommuneplantillægget sikrer friholdelse af fortidsmindebeskyttelseszonen for de nærliggende fortidsminder i Havnbjerg Skov og der sikres respektafstand til beskyttede naturtyper og beskyttede diger inden for rammeområdet. Solcelleanlægget

op ad desuden en planlagt transformerstation ved Arnbjergvej, og tager højde for planlagt kabelanlæg gennem solcelleanlæggets lokalrammeområde.

Det fremgår af retningslinjerne, at solenergianlæg med fordel kan placeres i områder med grundvandsbeskyttelse. Anlægget placeres inden for indvindingsopland og inden for område med særlige drikkevandsinteresser (OSD). Solcelleanlægget forventes at have en positiv effekt på grundvand, vandmiljø og nærliggende naturarealer, da rammeområdet udtages af landbrugsdrift. Dette vil resultere i en reduktion af udvaskning af næringsstoffer og pesticider til grundvandet. Se desuden under afsnit om grundvandsbeskyttelse.

Der skal også tages hensyn til lufttrafik og indflyvningsruter.

Kommuneplantillægget ligger udenfor indflyvningsplaner og respektafstande til luftfartsanlæg fra Sønderborg Lufthavn, og det vurderes at genevirkninger fra solcelleanlægget vil være ubetydelige.

Ifølge retningslinjerne skal solenergianlæg som udgangspunkt placeres i områder med fladt terræn, i områder der er omkranset af bevoksning eller ligger i små, lukkede landskaber. Med lokalplanen skal det sikres, at relevant eksisterende beplantning bevares og udnyttes som visuelt afskærmende. Rammeområdet ligger i et landskab med bølget terræn, hvor der er flere diger og læhegn, der skaber middelstore landskabsrum og flere steder begrænser lange kig over landskabet.

Retningslinjerne fastsætter, at der ved planlægning og etablering af solenergianlæg skal tages hensyn til naboer. Der skal holdes en afstand på mindst 20 meter fra solcellepaneler til nabobeboelse og udendørs nære opholdsarealer og det skal sikres, at de friholdes for opstilling af solpaneler i mindst én retning. Kommuneplantillægget lever op til disse krav, idet nærmeste boliger ligger mere end 100 meter fra byggefelter til solcelleanlæg.

Hvis det er nødvendigt, skal der ifølge retningslinjerne etableres vildtkorridor samt stier. Med lokalplanen sikres en nord-syd gående vildtkorridor gennem området, samt arealer nord og syd for byggefelter til fauna. Der etableres en øst-vest gående stiforbindelse i den sydlige del af området.

Ifølge retningslinjerne skal der etableres afskærmende levende hegn på alle sider, symmetri i panelerne. Derudover skal arealerne reetableres, når solenergianlægget ikke længere anvendes til solenergi. Disse krav sikres i

lokalplanen.

Samlet set lever kommuneplantillægget op til kommuneplanens retningslinjer for store solenergianlæg.

Kulturarv

Retningslinje 4.1.1 Kulturhistorie

Et meget begrænset areal i rammeområdets nordøstlige hjørne er udpeget som et område med kulturhistoriske bevaringsværdier, jf. retningslinje 4.1.1 i Kommuneplan 2023.

Udpegningen er sammenfaldende med udpegningen for værdifulde fortidsmindeområder. Retningslinjen foreskriver, at de fysiske spor af kulturhistorie i Sønderborg Kommune skal bevares og beskyttes gennem de offentlige myndigheders administration.

Det skal sikres i lokalplanen, at der friholdes en afstand fra solcellepaneler, transformere, interne serviceveje og beplantningsbælter på minimum 120 meter til nærmeste fortidsminde.

Retningslinje 4.1.8 Værdifulde fortidsmindeområder

I umiddelbar nærhed til rammeområdets nordøstlige hjørne ligger et areal, der er udpeget som værdifuldt fortidsmindeområde, jf. retningslinje 4.1.8 i Kommuneplan 2023.

Udpegningen er sammenfaldende med udpegningen for kulturhistoriske bevaringsværdier. Inden for værdifulde fortidsmindeområder, må der ikke etableres nye anlæg eller ny bebyggelse.

Det skal sikres i lokalplanen, at der friholdes en afstand fra solcellepaneler, transformere, interne serviceveje og beplantningsbælter på minimum 120 meter til nærmeste værdifulde fortidsmindeområde.

Ændring af retningslinje 3.2.2 Solenergianlæg

I Kommuneplan 2023 er der fastsat retningslinjer for placering af større solcelleanlæg i retningslinje 3.2.2. Med dette kommuneplantillæg, udpeges der et nyt område til teknisk anlæg i form af solcelleanlæg.

Kommuneplantillægget fastlægger følgende retningslinje til udpegning af et område til teknisk anlæg:

- Placering af et større solcelleanlæg skal ske inden for det udpegede område til tekniske anlæg, der fremgår af kortet nedenfor:

Offentlig høring og vedtagelse

Offentlig høring

Forslaget til kommuneplantillægget har været i 13 ugers offentlig høring i perioden 5. februar 2026 til 7. maj 2026.

Vedtagelse

Forslaget til kommuneplantillægget er vedtaget til offentliggørelse af Byudvikling-, Landdistrikter- og Infrastrukturudvalget den 11. august 2026.

Kommuneplantillægget er endeligt vedtaget af Sønderborg Byråd den 26. august 2026.

På byrådets vegne

Erik Lauritzen

Borgmester

Kommuneplantillægget indberettes på www.plandata.dk.

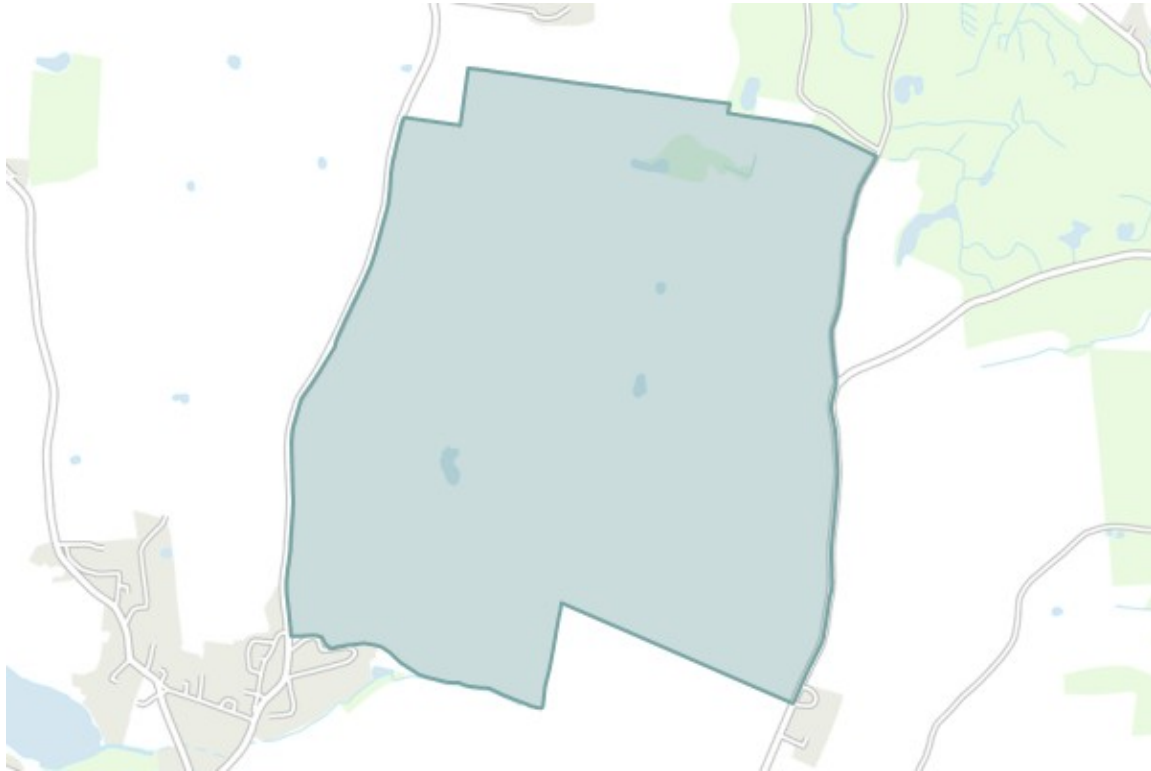
Miljøvurdering

Kommuneplantillægget er udarbejdet i tilknytning til lokalplan 1.2-7 Solcelleanlæg ved Lavensby, Nordborg.

Der er udarbejdet en miljøvurdering af plangrundlaget og en miljøkonsekvensvurdering af projektet i henhold til lov om miljøvurdering af planer og programmer og af konkrete projekter (VVM).

Miljøvurderingen findes sammen med lokalplanen på www.lokalplaner.sonderborg.dk.

1.2.003.T - Solcelleanlæg ved Lavensby

Anvendelse

Generel anvendelse er **teknisk anlæg**

Specifik anvendelse er angivet til **solcelleanlæg**

Zonestatus

Planlagt zone er **landzone**

Bebyggelsesomfang

Maksimal bygningshøjde er **8,5 m**

Solcellepaneler, distributionstransformere og centralinvertere må have en maksimal højde på 3,5 meter.

Transformere, bygninger, energiopbevaring og koblingsudstyr må have en maksimal højde på 8,5 meter inden for et afgrænset teknikområde.

Lynafløder må have en højde på 15 meter.

Udstykning

Rammen regulerer ikke udstykning

Opholds- og friarealer

I det nordøstlige hjørne af området må der ikke opføres teknisk anlæg. Dette areal skal udlægges til natur- og friluftsmæssige formål. Området omfatter blandt andet et eksisterende naturområde. Det friholdte område skal være ca. 8 ha. I den sydlige del af området må der ikke opføres teknisk anlæg. Dette areal skal udlægges til natur- og friluftsmæssige formål.

Tværs igennem området i nord-sydgående retning skal der udlægges et areal til en vildtkorridor, der skal være forbeholdt vildtet, som passage gennem området. Der skal udlægges areal til afskærmende beplantningsbælter omkring det tekniske anlæg. Det samlede areal der udlægges til natur- og friluftsmæssige forhold skal være på minimum ca. 26 ha.

Lokalplanlægning

I lokalplanen skal følgende sikres:

- Et areal på i alt ca. 8 ha ved Havnbjerg Skov skal friholdes for byggefelter
- At solcellepanelerne placeres så det følger terrænet i områdets morænebakker
- Solcelleanlægget placeres på bagsiden af tunneldalen
- Der etableres beplantningsbælter rundt om byggefelterne
- Der ikke etableres skov inden for udpegningen for uønsket skovrejsningsområde
- Der friholdes en respektafstand fra solcelleanlægget til naturområderne
- Indenfor området skal der udlægges samlet minimum ca. 26 ha til natur og friluftsmæssige forhold. Dette skal bl.a. være en nord-sydgående vildtkorridor, samt et ubebygget område i det nordøstlige hjørne op ad Havnbjerg Skov.
- Relevant eksisterende beplantning bevares og udnyttes som visuel afskærmning
- Der skal etableres en øst-vestgående stiforbindelse i den sydlige del af området
- Når solenergianlægget ikke længere anvendes til solenergi, skal arealerne reetableres

- Der skal friholdes en afstand fra solcellepaneler, transformere, interne serviceveje og beplantningsbælter på minimum 120 meter til nærmeste fortidsminde